

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU

ÇEVREYİ KİRLİTME HAKKI DEVAM EDİYOR! KÖMÜR YAKITLI TERMİK SANTRALLERİN BACA GAZINDA İZİN VERİLEN TOZ, SO_x ve NO_x SALIM SINIR DEĞERLERİ, ÜLKEMİZDEKİ SANTRALLERDEKİ ARITMA TESİSLERİNİN GÜNCEL DURUMU

MMO Kocaeli Şubesi V. Enerji Verimliliği Kongresi ve Sergisi

Orhan AYTAÇ

19 Ekim 2019

Gebze Teknik Üniversitesi Kongre Merkezi

Referans Yazılar: MMO Mühendis ve Makine Güncel Dergisi Kasım ve Aralık 2018 Sayıları

<https://>

www.mmo.org.tr/merkez/muhendis-ve-makina-guncel/kasim-2018-sayi-23

<https://www.mmo.org.tr/merkez/muhendis-ve-makina-guncel/aralik-2018-sayi24>

<https://www.mmo.org.tr>

Soluduđumuz hava normalden 9 kat kirli

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verilerine göre, zaman zaman Türkiye’de solunan havadaki kirlilik oranı Dünya Sağlık Örgütü’nün normal kabul ettiği değerin 9 kat üzerine kadar çıktı. Bazı illerde hava maskesiz solunamayacak kadar kirlendi.

Dünya Sağlık Örgütü’nün normal kabul ettiği Hava Kalitesi İndeksi 0-50 aralığında iken yıl içerisinde hemen hemen bütün illerde hava kirliliği günün bazı saatlerinde sağlıksız olan 150-200 aralığını sıklıkla geçti, “tehlikeli” olarak nitelenen 300-500’e aralığına kadar yükseldi.

<https://www.birgun.net/haber-detay/soludugumuz-hava-normalden-9-kat-kirli-239455.html>

Yasal Mevzuat

Şu andaki geçerli mevzuatta sanayi kaynaklı hava kirliliğinin sınırlandırılmasına yönelik iki temel yönetmelik mevcuttur. Her iki yönetmelik de AB kriterlerine paralel anlayışla güncellenmiştir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY):

- Ülke çapında hava kalitesi standartlarını ve hava kalitesinin değerlendirilmesini, "bölge"ler ve "alt bölge"lerin oluşturulmasını ve tüm bölgelerde iyi hava kalitesinin sağlanması için alınması gerekli önlemleri kapsamaktadır.*
- Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı 330 Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; tüm illerin hava kalitesi izlenmektedir.*

Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği (SKHKKY):

- Hava kirliliği yaratan tesislerin kurulması ve işletilmesine yönelik kriterleri ve yetkili mercilerden alınması gereken izinleri belirlemektedir.*
- Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri kurmakla yükümlü olan tesislerin verileri çevrimiçi (online) olarak izlenmektedir. 259 Tesise ait toplam 655 baca on-line izlenerek veriler Çevre ve Şehircilik Bakanlığının merkezi veri tabanına anlık olarak aktarılmaktadır.*

HKDY Yönetmeliği (2008), HKDY Genelgesi (2013) ... Hava Kalitesi Sınır Değerleri
SKHKK Yönetmeliği (2014) ... Tesis Etki Alanında Hava Kalitesi Sınır Değerleri
Birim: µg/m³

Parametre	Süre	DSÖ (*)	AB	AB Hedef Tarihleri (22.04.1999)	TÜRKİYE / YIL		
					2014	2019-2023	2024
							ve sonrası
Havada Asılı Partikül Madde (PM 10)	24 saatlik (bir yılda 35 defadan fazla aşılmaz)	50	50	01.01.2005	100	50	50
PM 2,5	Yıllık	10	25	01.01.2005	----	----	----
SO ₂	24 saatlik (bir yılda 3 defadan fazla aşılmaz)	20	125	01.01.2005	250	125	125
NO ₂	Saatlik (bir yılda 18 defadan fazla aşılmaz)	200	200	01.01.2010	300	250	200

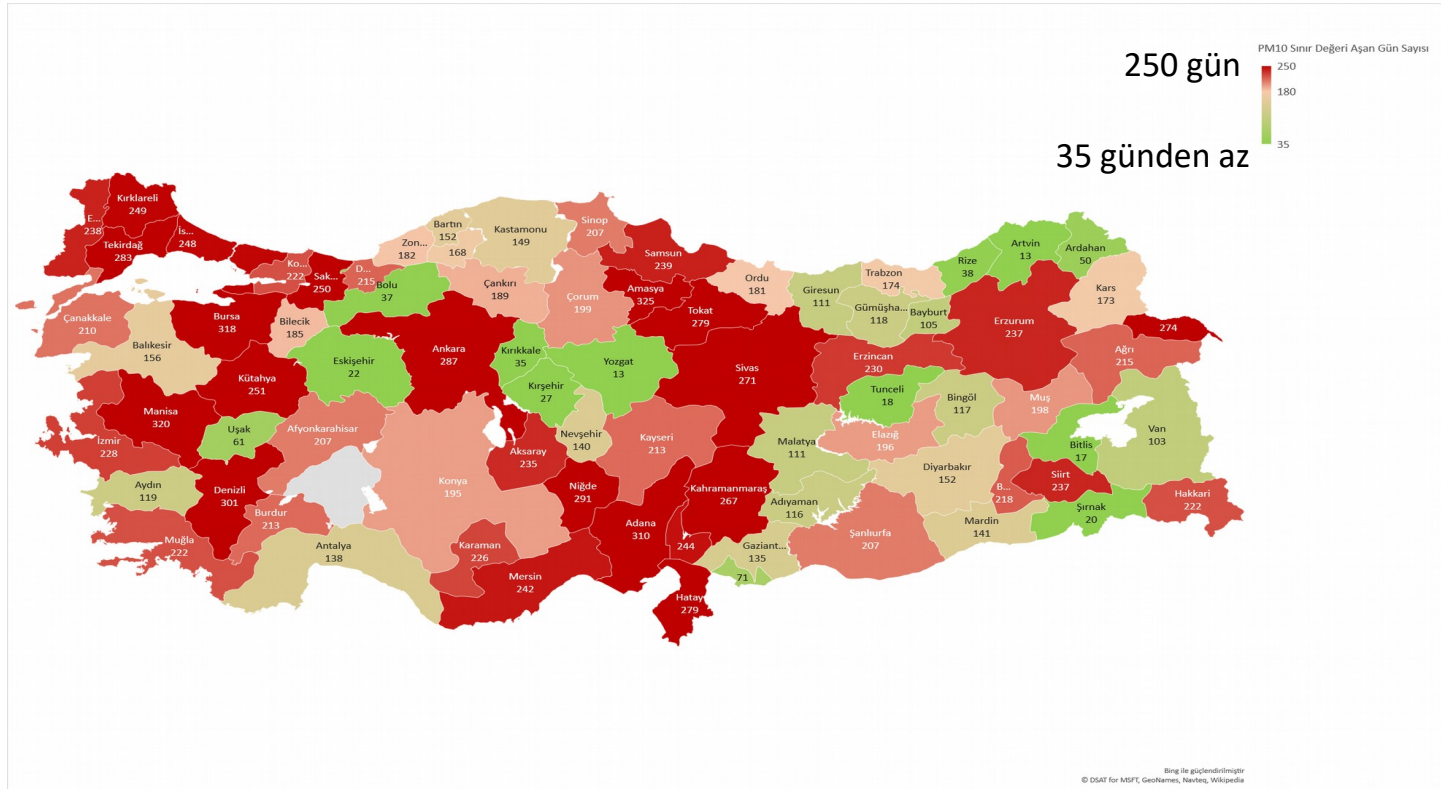
(*) [https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/ambient-\(outdoor\)-air-quality-and-health](https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/ambient-(outdoor)-air-quality-and-health)

Açıklamalar

Tesis etki alanı, Yönetmelikte, emisyonların merkezinden itibaren yönetmelikte verilen esaslara göre tespit edilmiş baca yüksekliklerinin 50 (elli) katı yarıçapa sahip alan olarak tanımlanmaktadır.

Hava kalitesi ölçümleri kural olarak yer seviyesinden, 1,5 - 4,0 metre arasındaki yüksekliklerde, binadan (veya ekili alandan) en az 1,5 metre yan mesafe tutularak yapılır. Ormanda yapılan ölçümler, ağaç yüksekliğinden daha yukarıda yapılmalıdır

TOZ (PM 10) 24 Saatlik Sınır Aşımı Olan İller ve Gün Sayıları 2017

ÇMO – Hava Kirliliği Raporu 2017 (TC Çevre ve Şehircilik Bakanlığı belgelerinden alıntı)
http://www.cmo.org.tr/resimler/ekler/Od082104dca4a86_ek.pdf?tipi=72&turu=X&sube=0

Büyük Yakma Tesisleri İçin Sınır Değerler AB Mevzuatı

- Avrupa Parlamentosunun ve Konseyinin 24 Kasım 2010 tarihli **2010/75/EU Endüstriyel Salımlar Yönergesinde** (Industrial Emissions Directive, IED) işletme izni almış (mevcut) tesislerde ve yeni tesislerde **1.1.2016**'dan itibaren uyulması gereken salım sınır değerleri verilmiştir. Söz konusu direktif uyarınca yeni entegre izin sisteminde yer alacak çevresel koşulların bir dizi **Büyük Yakma Tesisleri için Mevcut En İyi Teknikler Referans Dokümanlarında** (Best Available Techniques Reference Document for Large Combustion Plants, BREF) tanımlanmış olan mevcut en iyi teknikler ve bunlarla ulaşılabilecek salım sınır değerlerine dayandırılması gerekmektedir.
- Avrupa Birliğinin ilgili komisyonu, büyük fosil yakıtlı tesislerin çevreye olumsuz etkilerinin daha da azaltılması amacıyla, 28 Nisan 2017'de yeni **Mevcut En İyi Teknikler** belgesini onaylamıştır. 31 Temmuz 2017 tarihli Komisyon Uygulama Kararı ile uygulamaya koyulan güncellenmiş standartlar çevre koruma teknik ve proseslerinde son on yılda sağlanan gelişmeleri dikkate almaktadır. Yeni standartlar **2021** yılından itibaren geçerli olacaktır. Bu sınır değerlerin Avrupalı işletmecileri de zorlayacağı ve kömür kullanımının azalacağı öngörülmektedir.

SKHKKY'nin EK 5'inde hava kirliliği açısından kirletici vasfı yüksek olan tesisler 16 grup altında listelenmiş ve her bir grup için baca çıkışlarında ve diğer hava kirleticilerinin atmosfere yayıldıkları yerde bünyelerindeki kirletici salımlarına hacimsel debi olarak sınır getirilmiştir. Birinci grup olarak **“yakma tesisleri”** belirlenmiş olup bu grup, son değişiklikle, **“1. Büyük Yakma Tesisleri”** ve **“2. Anma Isıl Gücü 50 MW'ın Altında Olan Yakma Tesisleri”** olmak üzere iki alt gruba ayrılmış ve her alt grupta **kati**, sıvı, gaz yakıt kullanan tesislerin işletilmesi için gereklilikler detaylandırılmıştır.

Büyük Yakma Tesisleri/Katı Yakıt Kullanan Tesisler Baca Gazında Salım Sınır Değerleri (mg/Nm³) - TOZ

Yakıt Isıl Gücü (MW)	Yeni Santraller				Mevcut Santraller			
	AB		Türkiye		AB		Türkiye	
	2016	2021	2004	2019	2016	2021	2004	2019
$50 \leq \text{YIG} < 100$	20	5	100	50	30	18	100	100
$100 \leq \text{YIG} < 300$	20	5		30	25	14		
$\text{YIG} \geq 300 \text{ MW}$	10	5		30	20	10, 8 (*)		
$\text{YIG} \geq 500$			50					

(*) $300 \leq \text{Yakıt ısıl gücü} < 1000 \text{ MW}$ olan santrallerde 10 mg/Nm^3 ,
yakıt ısıl gücü $\geq 1000 \text{ MW}$ olan tesislerde 8 mg/Nm^3

Büyük Yakma Tesisleri/Katı Yakıt Kullanan Tesisler Baca Gazında Salım Sınır Değerleri (mg/Nm³) – SO₂

Yakıt Isıl Gücü (MW)	Yeni Santraller				Mevcut Santraller			
	AB		Türkiye		AB		Türkiye	
	2016	2021	2004	2019	2016	2021	2004	2019
50 ≤ YIG < 100	400	200	2.000	850	400	360	2.000	2.000
100 ≤ YIG < 300	200	150	1.300	200	250	200	1.300	2.000-400 (B)
YIG ≥ 300	150 (a)	75	1.000		200	130, 180 (b)	1.000	
YIG ≥ 500								400

(a) Dolaşımli akışkan yatak ve basınçlı akışkan yatak teknolojisi ile yakma için 200 mg/Nm³

(b) Akışkan yatak teknolojisi ile bitümlü kömür ve linyit yakma için 180 mg/Nm³, püskürtme (pulverize) bitümlü kömür ve linyit yakma için 130 mg/Nm³

(*) Isıl Güç esas alınarak lineer azalma

Büyük Yakma Tesisleri/Katı Yakıt Kullanan Tesisler Baca Gazında Salım Sınır Değerleri (mg/Nm³) – NO_x

Yakıt Isıl Gücü (MW)	Yeni Santraller				Mevcut Santraller			
	AB		Türkiye		AB		Türkiye	
	2016	2021	2004	2019	2016	2021	2004	2019
50 ≤ YIG < 100 MW	300 (a)	150	800 (*)	400	300 (c)	270	800 (*)	600
100 ≤ YIG < 300	200	100		200	180			
YIG ≥ 300 MW	150 (b)	85		200	150, 175 (d)			
YIG ≥ 500						200		

(a) Püskürtme linyit yakma için 400 mg/Nm³ (b) Püskürtme linyit yakma için 200 mg/Nm³ (c) Püskürtme linyit yakma için 450 mg/Nm³

(d) Püskürtme linyit yakma ve 7.1.2014'den önce işletmeye alınmış olan akışkan yatak teknolojisi ile yakma için 175 mg/Nm³, püskürtme kömür yakma ve 7.1.2014'den sonra işletmeye alınan akışkan yatak teknolojisi ile yakma için 150 mg/Nm³

(*) Yakıt olarak toz halinde taş kömürü kullanılıyorsa ve taş kömürü ergimiş kül bırakarak yakılıyorsa bu değer 1800 mg/Nm³ olarak alınır. Toz taşkömürü yakan kuru küllü tesisler için sınır değer 1300 mg/Nm³ dür.

Özelleştirilen Termik Santraller (1)

Santral	Kurulu Güç (MW)	Devir Tarihi	Şirket	ESF durumu (**)	31.07.2019 itibariyle BGKA durumu
Seyitömer TS	4x150	17.Haz. 2013	Çelikler	Özelleştirilmeden önce iyileştirilmişti	BGKA için sözleşme imzalandı. Malzemelerin bir kısmının teslimatı yapıldı. Montaj devam ediyor.
Orhaneli TS (*)	1x210	22.Haz. 2015		Özelleştirilmeden önce iyileştirilmişti	Bakım yapılacak. Şu an çalıştırılmıyor
Tunçbilek TS	65+ 2x150	22.Haz. 2015		Hazırlık aşamasında, teklif toplanıyor.	
Afşin Elbistan A (****)	335+ 3x340	01.Ara. 2018		İyileştirmeleri gerekiyor	Hazırlık aşamasında, teklif toplanıyor.
Kangal TS	2x150 +157	14.Ağu. 2013	Konya Şeker	Ünite 1, 2 özelleştirilmeden önce iyileştirilmişti. Ünite 3 görece yeni idi.	Ünite 3'de BGKA var, çalıştırılmıyor. Diğerleri hazırlık aşamasında
Soma B	6x165	22.Haz. 2015		Ünite 1, 2 özelleştirilmeden önce iyileştirilmişti. Ünite 4-6' nın da elden geçmesi gerekiyor.	Hazırlık aşamasında

Özelleştirilen Termik Santraller (2)

Santral	Kurulu Güç MW	Devir Tarihi	Şirket	ESF durumu (**)	31.07.2019 itibariyle BGKA durumu
Yatağan TS (*)	3x210	01.Ara. 2014	Elsan (Bereket E.)	Özelleştirilmeden önce iyileştirilmişti. Özelleştirilmeden sonra yenilendi	Hazırlık aşamasında, teklif toplanıyor.
Çatalağzı TS	2x150	22.Ara. 2014		Özelleştirilmeden önce iyileştirilmişti	Planlama aşamasında
Yeniköy TS (*)	2x210	23.Ara. 2014	IC İçtaş - Limak	2019 sınır değerleri için ESF iyileştirmesi devam ediyor	2019 sınır değerleri için BGKA iyileştirmesi ve ilave BGAA tesisi kurulması devam ediyor
Kemerköy TS (*)	3x210	23.Ara.14			
Çayırhan (*) (***)	2x150+ 2x160	2000, 2001	Ciner	İşletmede	İşletmede

(*) Özelleştirmelerinden önceki dönemde EÜAŞ tarafından Kireç Taşı İle Yaş Yıkama Sistemine haiz BGKA ile teçhiz edilen santraller

(**) Hepsinde ESF var. Bir kısmı önceden iyileştirilmişti. Ancak hangileri 2019 sınır değerlerini sağlayabileceği veya sağlamayacağı konusunda açık kaynaklardan bilgiye ulaşılamıyor

(***) İşletme Hakkı Devri yolu ile özelleştirilmişti. Süre dolmak üzere. EÜAŞ'ne iade edilecek.

(****) 1 Aralık 2018 tarihinde 20 Yıllık İşletme Hakkı Devri yolu ile özelleştirildi

ESF: Elektro Statik Filtre, BGKA: Baca Gazı Kükürt Arıtma, BGAA: Baca Gazı Azot Arıtma

Yerli Kömür Yakan Diğer Termik Santraller

Santral	Kurulu Güç MW	İşletmeye Alındığı Yıl	Şirket	Kazan Tipi, BGKA durumu
Afşin Elbistan B	4x360	2005-2006	EÜAŞ	PK, var
18 Mart Çan	2x160	2005	EÜAŞ	AY, yeni yapılıyor
Silopi Asfaltit	3x135	2009-2015	Ciner Grup	AY, yok
Polat	1x51	2014	Polat Elektrik	AY, var
Tufanbeyli	3x150	2016	Enerjisa	AY, var
Yunus Emre	1x145	2106	TMSF	AY, var
Bolu Göynük	2x135	2015-2016	Aksa Enerji	AY, var
Çan-2	1x330	2018	Odaş Enerji	PK, var, (*)
Soma Kolin	2x255	2019	HidroGen	AY, var, (*)

PK: Püskürtme toz kömürlü kazan
AY: Akışkan yataklı kazan

(*) Bu santrallerde Baca Gazı Azot Arıtma (BGAA, DeNOx) sistemi mevcuttur

İthal Kömür Yakan Santraller

İşletmeye Alındığı Yıl	Grup - Santral Adı	Kurulu Gücü (MWe)	Kazan Tipi	Filtre	BGKA (DeSOx)	BGAA (DeNOx)
2004	İSKEN - SU GÖZÜ TS	2 x 605	PK	ESF	Kireçtaşı	SCR
2005 (1. Ünite)	İÇDAŞ - Biga TS	3 x 105	AY	ESF	Yok	Yok
2010	EREN - ZETES 1	1 x 160	AY	ESF	Yok	Yok
2010	EREN - ZETES 2	2 x 615	PK, KÜ	ESF	Kireçtaşı	SCR
2011, 2013	İÇDAŞ - BEKİRLİ TS	2 x 600	PK, KÜ	ESF	Deniz suyu	SCR
2014	DİLER - ATLAS TS	2 x 600	PK, KÜ	Torbalı Filtre	Kireçtaşı	SCR
2015	İZDEMİR ENERJİ TS	1 x 350	PK	ESF	Kireçtaşı	SCR
2015	ÇOLAKOĞLU-2 TS	2 x 95	AY	ESF	Kireçtaşı	Yok
2016	EREN - ZETES 3	2 x 700	PK, KÜ	ESF	Kireçtaşı	SCR
2017	CENAL - KARABİGA TS	2 x 660	PK, UKÜ	ESF	Deniz suyu	SCR

AY: Akışkan yataklı kazan

PK: Püskürtme toz kömürlü kazan

KÜ: Kritik üstü (Süper kritik)

UKÜ: Ultra kritik üstü (Ultra süper kritik)

Özelleştirme ?

- **Büyük Yakma Tesisleri Yönetmeliği (8.6.2010)** Sınır değerler 8.6.2019 tarihinden itibaren geçerli
- **Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (10.10.2011)**: “Özelleştirme sürecindeki termik santrallerin işletmecileri, özelleştirme sürecinin tamamlandığı tarihten itibaren üç ay içerisinde iş termin planlarını sunmak ve en geç iki yıl içerisinde çevre izni almak zorundadırlar. Özelleştirme sürecinin tamamlanıp tamamlanmadığına bakılmaksızın, bu tesisler için çevre iznini alma süresi 31/12/2017 tarihini geçemez.”

Özelleştirme ?

- **6446 sayılı 14.03.2013 kabul tarihli Elektrik Piyasası Kanunu.** *Geçici 8 inci maddesinde kamu tarafından işletilmekte, özelleştirilmiş ve özelleştirilecek olan santrallere çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2018 tarihine kadar süre tanınmış ve bu sürenin üç yıla kadar uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Ayrıca, her türlü hukuk ilkesiyle çelişerek, bu gerekçeyle elektrik üretim faaliyetinin durdurulamayacağı, idari para cezası uygulanmayacağı ifadesi yer almıştır.*
- **Anayasa Mahkemesi Kararı.** (Karar tarihi: 22.5.2014, Karar sayısı: 2014/93) *CHP'nin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi yukarıda bahsedilen Geçici 8 inci maddeyi iptal etmiş ve yürürlüğünü durdurmuştur. Bu karar, Resmi Gazetede karar tarihinden bir yıl sonra ve yayımından 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere yayımlanmıştır (24.6.2015 tarihli ve 29396 sayılı Resmi Gazete). Bu arada **Termik Santral özelleştirmeleri** tamamlanmıştır (17.06.2013-22.06.2015)*

Özelleştirme ?

- **6719 sayılı 4.6.2016 kabul tarihli Elektrik Piyasası Kanunu İle Başka Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.** *Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yürürlüğe girmesinden yaklaşık 6 ay sonra kabul edilen bu kanunun 25 inci maddesi ile kamu tarafından işletilmekte, özelleştirilmiş ve özelleştirilecek olan santrallere çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla **31.12.2019** tarihine kadar süre tanınmıştır.*
- *CHP bu değişikliğin iptali için **Anayasa Mahkemesi'ne** başvurdu. Mahkeme 31.12.2019 tarihine kadar tanınan sürenin kesin olması gerekçesiyle CHP'nin iptal talebini reddetti. (28.12.2017 tarihli Karar)*
- *Özelleştirmeler nedeniyle yapılan yasal düzenlemelere ilişkin işlemlerin uzunca bir zamana yayılması ve ardından çevre mevzuatına uyum için 3,5 yıl süre tanınması, kamu elindeki veya özelleştirilmiş santrallerde 31.12.2019 tarihine kadar çevre koruyucu önlemler alınmadan, hatta var olan çevre koruyucu tesisleri (ESF, BGKA vb) bile çalıştırılmadan üretim yapılmasının önünü açmıştır. **Bir diğer ifade ile santralleri devralan firmalara uzunca bir süre için "çevreyi kirletme hakkı" tanımıştır.** Bazı işletmecilerin de bu "haktan" yararlandıkları gözlemlenmiştir*

Özelleştirme ?

Önceki yansılardan görüleceği gibi taahhütleri olmasına ve özelleştirmelerinin üzerinden 4 ila 6 yıl geçmiş olmasına rağmen bu santralleri devralan firmaların çoğunun ertelenmiş tarihe bile uyma yönünde niyetleri, çabaları ve telaşları olmadığı geçen sene ortaya çıkmıştı.

Yeni erteleme girişimi 2019 ilk aylarında Madencilik, Petrol ve Elektrik Piyasalarında önemli düzenlemeler getiren Yasa Teklifi ile gündeme geldi. Yasa TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Ancak kömür santrallerine çevre yatırımları için 2 yıl daha süre uzatımı öngören ve komisyondan geçen madde, yaklaşan yerel seçimlerin öncesinde, kamuoyu baskısıyla ortak önerge ile komisyona geri çekildi.

Buna rağmen yerel seçimlerden sonra yeni erteleme girişimleri devam etmektedir.

Çevre İzni Olana Ek Ödeme?

Elektrik Üretim A.Ş.'nin (EÜAŞ) kamudan özelleştirmeler yoluyla santral satın alan veya rödovans yöntemi ile saha alarak yerli kömür yakıtlı santral kuran özel şirketlere, 2024 yılına kadar verilen kamu alım garantisi kapsamında alım yaptığı 3 santralin tarifeleri artırıldı.

*TEBA'nın edindiği bilgilere göre, **çevre izni** bulunan santrallerin tarifelerine ek yüzde 3 fiyat artışı için yaptığı başvuruları inceleyen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB), 3 santralin tariflerinin artırılmasını uygun buldu. Buna göre, Aksa Göynük Enerji'nin **Bolu-Göynük Termik Santrali**'nin, Silopi Elektrik'in (Park) **Silopi Termik Santrali**'nin ve Kolin Grubu'nun **Soma Termik Santrali**'nin alım garantisi tarifleri **yüzde 3 oranında** artırıldı.*

Çevre izni bulunan Yeniköy- Kemerköy Elektrik (İc İçtaş - Limak) şirketinin Yeniköy -Kemerköy Termik santralleri, Enerjisa Enerji'nin Tufanbeyli Termik Santrali, Çan Kömür'ün (ODAŞ) Çan 2 Termik Santrali ve Eren Enerji'nin ZETES Projesi'nin başvurularının incelenmekte olduğu ve teknik incelemelerin tamamlanması ile nihai kararın verileceği kaydediliyor. (TEBA Haber 1923, 01.07.2019)

Sonuç

*AB'nin 2021 yılı sonrası hedeflerinin Avrupa firmalarını da zorlayacağı ve kömür yakıtlı santral yatırımlarının daha da azalmasına sebep olacağı öngörülmektedir. Bu kriterlerin tesis maliyetlerini artıracacağı ve gereklerin ancak kısıtlı sayıda teknoloji firması tarafından yerine getirilebileceği açıktır. Ülkemizdeki yönetmeliklerde AB güncel kriterine uyum hedeflendiği belirtilmesine rağmen, öncekiler ve 08.06.2019'da yürürlüğe giren sınır değerler **şu anda geçerli** olan AB kriterleri ile karşılaştırıldığı zaman, uyumun sağlanamadığı görülmektedir.*

*AB'nin 2021 hedefleri dikkate alındığında ise, 08.06.2019'dan itibaren geçerli olması gereken hedeflerimiz, bu sınır değerlerden iyice uzak kalmaktadır. Durum böyleyken, tam tersi yönde adımlar atılmaktadır. Özelleştirilen santrallerde çevre koruyucu yatırımların ertelenebilmesinin önünü açacak girişimler devam etmektedir. **Bu kabul edilemez bir uygulamadır.***

Sonuç

*Çevrenin korunması insanlık borcu olup ve Anayasal (Madde 56) bir zorunluluktur. **Hiçbir kimseye, şirkete, zümreye, hiçbir gerekçeyle çevreyi kirletme hakkı tanınamaz! Muafiyetler defalarca uzatılamaz!** Doğal yaşamın korunması, canlı sağlığı ve gelecek nesiller için çevre koruyucu kurallardan muafiyetler tanınmasına ve muafiyet sürelerinin uzatılmasına bir an önce son verilmelidir. Ülkemiz mevzuatı acilen doğal yaşamın korunmasını sağlayan kriterleri (yukarıda belirtilen AB sınır değerlerine benzer kriterleri) esas alacak şekilde güncellenmelidir. **Mevcut eski santrallerden uygun olanlar iyileştirilerek önce yürürlükteki sınır değerleri karşılaması sağlanmalıdır.** Ardından makul bir süre içerisinde yeni, eski tüm santrallerin yenilenmiş daha sıkı kriterlere uyumlarının sağlanması taahhüt altına alınmalıdır. **Şartları sağlamayan tesisler kapatılmalıdır.***

**KİRLENMEDEN, KİRLETMEDEN,
BARIŞ İÇİNDE, EŞİT, ÖZGÜR, ADİL,
AYDINLIK BİR DÜNYA VE
BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK BİR TÜRKİYE DİLEĞİYLE...**

İLETİŞİM:

orh.aytac@gmail.com